

KONKURENCES PADOME

Elizabetes ielā 41/43, Rīga, LV-1010 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

2002.gada 27.novembrī

Nr. 49

(Prot. Nr.43, 2.§)

Par paziņoto vienošanos

Lieta Nr.450k/02/07/24

Par a/s "Rīgas piena kombināts" un Valio Ltd. 25.10.2002. paziņojumu par vienošanos

30.10.2002. Konkurences padome saņēma a/s "Rīgas piena kombināts" (turpmāk -RPK) un Valio Ltd. (turpmāk - Valio) paziņojumu par 23.09.2002. starp RPK un Valio noslēgto līgumu (turpmāk - Līgums) par kopuzņēmuma dibināšanu.

Konkurences padome konstatē:

(...) katram no līdzējiem pieder 50% no kopuzņēmuma pamatkapitāla un kopuzņēmuma valde sastāv no četriem valdes locekļiem, no kuriem divus ieceļ RPK un divus Valio.

RPK pieder 35,6% no pamatkapitāla a/s "Limbažu piens" (abi kopā turpmāk - RPK Grupa). SIA "Baltijas Lāse", kurai pieder 59,58% daļu RPK, tāpat pieder 50,24% daļu a/s "Limbažu piens". RPK pamatdarbības veidi ir piena pārstrāde, piena produktu ražošana un izplatīšana. A/s "Limbažu piens" pamatdarbības veidi ir piena pārstrāde, siera un citu piena produktu ražošana un izplatīšana.

Valio (Somija) pieder Valio Eesti AS un Laeva piena ferma (abi Igaunija). Valio, Valio Eesti AS un Laeva (turpmāk kopā - Valio Grupa) galvenie darbības veidi ir piena produktu ražošana un izplatīšana. Atsevišķas Valio Grupa ražotās preces Valio Grupa pašlaik izplata arī Latvijas teritorijā.

(...).

Attiecībā uz konkrēto preci sieru - iesniedzēji izdala šādus konkrēto preču tirgus: 1) cietie/ daļēji cietie sieri; 2) smērējamie sieri; 3) delikatešu sieri. RPK Grupa darbojas cieto/ daļēji cieto sieru tirgū. RPK Grupas tirgus daļa konkrētā tirgū atbilstoši paziņotajam veido (...). Iesniedzēji uzskata par savstarpēji neaizvietojamiem importētos cietos/daļēji cietos sierus, kas atšķiras RPK Grupas ražotiem sieriem cenas ziņā, jo ir dārgāki par tiem, un īpašību ziņā. Tādējādi no cieto/daļēji cieto sieru tirgus varbūtēji izdalāms "īpašo" (ekskluzīvo) sieru tirgus. No Valio ražotajiem sieriem pie ekskluzīvo sieru tirgus ir pieskaitāmi Valio ražotie sieri "Edam", "Oltermani" un "Emmental", (...).

RPK Grupa nedarbojas smērējamo un delikatešu sieru tirgū. (...). Patreizējā Valio Grupas tirgus daļa cieto/daļēji cieto, smērējamo un delikatešu sieru tirgū kopā ir mazāka par (...).

Attiecībā uz konkrēto preci jogurtu - iesniedzēji neizdala sīkākus konkrēto preču tirgus. RPK Grupas tirgus daļa jogurtu tirgū atbilstoši paziņotajam ir (...), bet Valio Grupas tirgus daļa ir mazāka par (...). (...).

Kā atsevišķu konkrēto tirgu iesniedzēji izdala piena produktu ar pievienoto vērtību (LGG jeb Gefilus produkti) tirgu. (...). Paziņojumā norādīts, ka LGG produktu tirgus var tikt definēta arī sīkāk, ņemot vērā konkrētos produktus. (...).

(...).

(...).

(...).

(...).

(...).

Konkurences padome secina:

RPK Grupa un Valio Grupa atbilstoši Konkurences likuma 1.panta 9.punktam uzskatāmi par konkrētās preces tirgus dalībnieku Latvijas teritorijā. Neskatoties uz to, ka Valio Grupa Latvijā realizē nelielu daudzumu no tās ražoto piena produktu sortimenta, pašlaik ir uzskatāms par konkrētās preces tirgus dalībnieku tikai atsevišķos tirgos un aizņem nebūtiskas tirgus daļas, Konkurences padome ņem vērā to, ka Valio Grupa uzskatāma par būtisku potenciālo konkurentu daudzos piena produktu tirgos Latvijā.

Jebkura kopuzņēmuma dibināšana ietver divus aspektus - pušu vienošanos par kopuzņēmuma izveidi, mērķiem un darbības virzieniem, un strukturāla veidojuma izveidošanu (t.i., kopuzņēmuma reģistrēšanu atbilstoši spēkā esošai likumdošanai). (...) darījuma noteikumi satur pazīmes, ka kopuzņēmums pildīs preču izplatītāja funkcijas un izplatīs pamatā tikai kopuzņēmuma dalībnieku preces. Tādējādi tas nevar tikt uzskatīts par patstāvīgu (autonomu) uzņēmumu un darījums par kopuzņēmuma izveidošanu izvērtējams atbilstoši Konkurences likuma 11.pantam kā vienošanās par kopēju sadarbību.

Šāda interpretācija atbilst Eiropas Komisijas skaidrojumam par to, kādos gadījumos kopuzņēmums nav uzskatāms par ekonomiski patstāvīgu (*Commission Notice on the concept of full-function joint ventures OJ C 66, 02.03.1998.*). Šī dokumenta 13.punkts nosaka, ka kopuzņēmumi, kuru darbība aprobežojas, galvenokārt, ar kopuzņēmuma dalībnieku preču izplatīšanu un pārdošanu, nav uzskatāmi par patstāvīgiem. Ja kopuzņēmuma paredzamie darbības mērķi un virzieni tieši vai netieši attiecas uz konkrētiem preču tirgiem, kuros kopuzņēmuma dalībnieki konkurē vai potenciāli var konkurēt, tad šāda kopuzņēmuma izveides sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Ņemot vērā, ka gan Valio Grupa, gan RPK Grupa veic piena produktu ražošanu un izplatīšanu, tie ir uzskatāmi par konkurentiem vai par potenciāliem konkurentiem konkrēto preču tirgos Latvijas teritorijā, tāpēc vienošanās, kas ietver Valio Grupas un RPK Grupas sadarbību ražošanas un izplatīšanas jomā, sekas ir konkurences kavēšana vai ierobežošana konkrēto preču tirgos Latvijas teritorijā.

Pastāvot situācijai, kad kopuzņēmuma dalībniekiem ir iespēja iegūt informāciju par preču realizācijas cenām un citu komerciāli svarīgu informāciju, piemēram, par konkurenta preču mārketinga stratēģiju, gadījumos, kad kopuzņēmums izplata preces, kas konkurē ar kopuzņēmuma dalībnieka precēm, tas palielina risku kopuzņēmuma dalībniekiem savstarpēji saskaņot cenu un atlaižu politiku. (...).

Konkurences padome uzskata, ka ar vienošanos skartie tirgi, kuros pašlaik darbojas RPK Grupa un Valio Grupa, ir sieru un jogurtu tirgi, kuri, iespējams, varētu tikt definēti sīkāk. Konkurences padome uzskata par pamatotu definēt siera tirgu šādos konkrētās preces tirgos - 1) cietie/ daļēji cietie sieri; 2) smērējamie sieri; 3) delikatešu sieri.

Saskaņā ar RPK Grupas un Valio Grupas paziņojumu par noslēgto vienošanos RPK Grupas tirgus daļa jogurtu tirgū ir (...), bet Valio Grupas tirgus daļa šajā tirgū nenasiedz (...), tātad, abu tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa nepārsniedz (...). Savukārt siera tirgū RPK Grupas tirgus daļa ir (...), bet Valio Grupas tirgus daļa ir (...), un abu tirgus dalībnieku kopējā tirgus daļa ir (...). (...).

Tirgus dalībniekiem ir pienākums iesniegt paziņojumu par noslēgto vienošanos atbilstoši Konkurences likuma 11.panta trešajai daļai, ja vienošanās atbilst kādam no Konkurences likuma 11.panta pirmās daļas vispārējā vai speciālajos tiesiskajos sastāvos noteiktiem aizliegumiem, bet tirgus dalībnieki uzskata, ka ir atļaujama atbilstoši Konkurences likuma 11.panta otrajai daļai.

Saskaņā ar Konkurences likuma 11.panta otro daļu Konkurences padome šā panta pirmajā daļā minētās vienošanās, pieņemot attiecīgu lēmumu, var atļaut vai atļaut ar nosacījumu, ja konstatē, ka vienošanās veicina preču vai realizācijas uzlabošanu vai ekonomisko progresu un tādējādi dod labumu patērētājam. Turklāt vienošanās neuzliek attiecīgajiem tirgus dalībniekiem ierobežojumus, kuri nav nepieciešami šo mērķu sasniegšanai, un nedod iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā konkrētā tirgus daļā.

(...) pie apstākļa, ka Valio Grupas patreizējās tirgus daļas tirgos, kuros tas darbojas, ir niecīgas, vai tā vēl nedarbojas attiecīgos tirgos, kopuzņēmuma izveidošana un sadarbība ar RPK piena produktu izplatīšanā un ražošanā būtiski veicinātu un paātrinātu Valio Grupas ienākšanu tirgū un uzlabotu Valio Grupas preču realizāciju. (...).

Izvērtējot Līgumā ietverto konkurences ierobežojumu sekas konkurencei atbilstoši Konkurences likuma 11.pantam, būtiski ir tas, kāda ir kopuzņēmuma dalībnieku kopējā tirgus daļa ar vienošanos aptvertajos konkrētajos tirgos.

Konkurences padome uzskata par pamatotu atzīt, ka ņemot vērā kopuzņēmuma dalībnieku pašreizējās tirgus daļas ar vienošanos aptvertajos konkrētajos tirgos, RPK Grupas un Valio Grupas vienošanās par sadarbību izplatīšanas un ražošanas jomā, par kuru ir paziņots, nedos īstermiņā iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā konkrētā tirgus daļā (...).

(...).

Ņemot vērā to, ka vienošanās dalībnieku tirgus daļas ar vienošanos aptvertajos konkrētajos tirgos nākotnē varētu būtiski pieaugt, varētu mainīties tirgus apstākļi, un līdz ar to, iespējams, varētu pieaugt arī vienošanās negatīvās sekas konkurencei, Konkurences padome atbrīvo paziņoto vienošanos no Konkurences likuma 11.panta pirmā daļā noteiktā aizlieguma līdz 2007.gada 25.oktobrim.

Konkurences padome, pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 4.punktu, 11.panta pirmās daļas 2.punktu un 11.panta trešo daļu

nolemj:

1. Atļaut vienošanos starp a/s "Rīgas piena kombināts" un Valio Ltd. atbilstoši 25.10.2002. iesniegtajam paziņojumam par vienošanos.
2. Vienošanās atbrīvota no Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā vienošanās aizlieguma līdz 2007.gada 25.oktobrim.

Konkurences padomes lēmums ir pārsūdzams Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzināja vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto lēmumu, saskaņā ar 04.10.2001. Konkurences likuma 8.panta otro daļu, LR Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 1.punktu un LR Civilprocesa kodeksa 24-A nodaļu.

Priekšsēdētājs

P.Vilks

(...) - ietverta ierobežotas pieejamības informācija.